

Súd: Najvyšší správny súd Slovenskej republiky
Spisová značka: 5Svk/23/2022
Identifikačné číslo spisu: 3019200061
Dátum vydania rozhodnutia: 30. mája 2023
Meno a priezvisko: JUDr. Juraj Vališ
Funkcia: predseda senátu
ECLI: ECLI:SK:NSSSR:2023:3019200061.1

ROZSUDOK

Najvyšší správny súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Juraja Vališa, LL.M. (spravodajca) a členiek senátu JUDr. Petry Príbelskej, PhD. a JUDr. Anity Filovej, v právnej veci žalobcov (sťažovateľov): 1/ T. L., Q. J., Q. XXX/XX, A. A., 2/ I. T. L., Q. Ž. XXX/XX, A. A.Á., obaja právne zastúpení: Mgr. Martin Berec, advokát so sídlom Mostová 2, Bratislava, proti žalovanému: Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka Slovenskej republiky, so sídlom Dobrovičova 12, Bratislava, za účasti: 1/ L. Q., Q. E.. W. XXX/XX, A.Č. A., 2/ T. U., Q. E.. Š. P. X/X, A. A.Á., 3/ J. Š., Q. E.. Š. XXX/X, A.I. A., 4/ T. Č., Q. E.. W. XXX/XX, A., 5/ J. D., Q. W. XXX/X, A.I. A., 6/ T. U., Q. U. XXXX/XX, A. A.Á., 7/ U. F., Q. Y. XX/XXX, M. R., ďalší účastníci 1/ - 2/, 4/ - 7/ právne zastúpení advokátom Mgr. Martinom Berecom, so sídlom Mostová 2, Bratislava 8/ Slovenský zväz záhradkárov - ZO 23-43, 1. máj č. 5, Nová Dubnica, právne zastúpený advokátom JUDr. Jánom Červeňanským, so sídlom Nad Tehelňou 2888/26 Trenčín, 9/ Slovenský pozemkový fond, IČO: 17 335 345, so sídlom Búdková 36, Bratislava, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného č. 2738/2018-430 zo dňa 12. decembra 2018 v spojení s rozhodnutím Okresného úradu Trenčín, odbor opravných prostriedkov, pozemkový referát č. OU-TN-OOP6-2018/015516-002 zo dňa 26. apríla 2018, konajúc o kasačnej sťažnosti žalobcov 1/ a 2/ a ďalších účastníkov 1/, 2/, 4/, 5/, 6/ a 7/ proti rozsudku Krajského súdu v Trenčíne č. k. 11S/33/2019-275 z 20. júla 2021, takto

rozhodol:

- I. Kasačná sťažnosť sa z a m i e t a .
- II. Účastníkom konania sa nárok na náhradu trov kasačného konania n e p r i z n á v a .
- III. Ďalším účastníkom konania sa nárok na náhradu trov kasačného konania n e p r i z n á v a .

Odôvodnenie

I. Priebeh administratívneho konania a správneho súdneho konania

1. Krajský súd v Trenčíne (ďalej len „správny súd“) rozsudkom č.k. 11S/33/2019-275 z 20. júla 2021 (ďalej len „napadnutý rozsudok“) zamietol žalobu, ktorou sa žalobcovia domáhali zrušenia rozhodnutia č. 2738/2018-430 z 12. decembra 2018 (ďalej len „napadnuté rozhodnutie“), ktorým

žalovaný potvrdil rozhodnutie Okresného úradu Trenčín, odbor opravných prostriedkov, pozemkový referát č. OU-TN-OOP6-2018/015516-002 z 26. apríla 2018 (ďalej len „prvostupňové rozhodnutie“) o nevyhovení námietkam vlastníkov pozemkov nachádzajúcich sa v Záhradkovej osade 1. máj č. 5 k. ú. M. R. (ďalej len „Záhradková osada“) proti výpisom z návrhu projektu podaných podľa § 13 ods. 1 a 4 zákona č. 64/1997 Z. z. o užívaní pozemkov v zriadených náhradkových osadách a vyporiadaní vlastníctva k nim (ďalej len „zákon č. 94/1997 Z. z.“).

2. Správny súd z podanej správnej žaloby vyvodil jedinú podstatnú námietku, ktorou bol intenzívny nesúhlas žalobcov ako vlastníkov s cenou pozemkov, t.j. s výškou náhrady v peniazoch za 1m² v sume 2,33 eur v obvode Záhradkovej osady, ktorá bola stanovená na základe znaleckého posudku vypracovaného I. U. Ž.I. pod č. 85/2014 dňa 16. júla 2014.

3. Vo vzťahu k posúdeniu žalobnej námietky poskytol ucelený rámcový výklad týkajúci sa povahy administratívneho konania a postupoch na účely vyporiadania vlastníctva k pozemkom v takýchto záhradkových osadách podľa zákona č. 64/1997 Z.z. Zdôraznil, že konanie o záhradkových pozemkových úpravách pozostáva z niekoľkých na seba nadväzujúcich etáp. V tej prvej (§ 6 až § 9 zákona č. 64/1997 Z.z.) je predmetom schvaľovanie úvodných podkladov tvorených geometrickým plánom zriadenej záhradkovej osady a register pôvodného stavu (ktorého súčasťou je aj výška náhrady za pozemok určená znaleckým posudkom), ku ktorým môžu účastníci konania podať námietky. Druhá etapa (§ 10 zákona č. 64/1997 Z.z.) začína výzvou orgánu verejnej správy, aby sa vlastníci pozemkov vyjadrili k forme vyrovnania, t.j., či požadujú náhradné pozemky alebo náhradu v peniazoch. Výsledkom tejto etapy je rozhodnutie podľa § 10 ods. 3 zákona č. 64/1997 Z. z. Následne orgán verejnej správy pristúpi k tretej etape (§ 12 až 13 zákona č. 64/1997 Z.z.), v rámci ktorej zadá vypracovanie projektu pozemkových úprav. Orgán verejnej správy vyvesí návrh projektu na 30 dní na verejné nahliadnutie a zároveň doručí každému účastníkovi konania, ktorého miesto trvalého pobytu alebo sídlo je známe, výpis z návrhu projektu týkajúci sa pozemkov, ktoré sú alebo majú byť v jeho vlastníctve, spolu s poučením o možnosti podať do 15 dní odo dňa doručenia výpisu alebo zverejnenia námietky proti údajom v ňom uvedených. Pokiaľ námietky podané nie sú, alebo podaným námietkam sám orgán verejnej správy vyhovie a projekt podľa nich upraví, projekt zároveň schváli. Ku schváleniu projektu dôjde aj postupom podľa § 13 ods. 4 zákona č. 64/1997 Z.z., keď orgán verejnej správy námietkam sám nevyhovie a predloží ich krajskému pozemkovému úradu, ktorý prvostupňové rozhodnutie potvrdí. Poslednou, štvrtou etapou (§ 14 až § 17 zákona č. 64/1997 Z.z.), je samotné vykonanie projektu pozemkových úprav.

4. Správny súd dôvodil, že rozlišovanie medzi jednotlivými etapami je dôležité aj z hľadiska preskúmania zákonnosti rozhodnutí orgánov verejnej správy, pretože v každej etape konania sa posudzujú určité a vždy iné skutočnosti, čo sa následne premieta aj do správneho súdneho konania. Žalobcovia prezentovali námietky, o ktorých konal a právoplatne rozhodol orgán verejnej správy už v rámci prvej etapy a teda nebol daný dôvod, aby o takýchto námietkach opakovane poskytoval vyčerpávajúci výklad aj v nadväzujúcich etapách. Odkaz orgánu verejnej správy na svoje skoršie rozhodnutie v časti posúdenia totožných námietok nie je možné považovať za vadu nepreskúmateľnosti alebo nedostatočne zisteného skutkového stavu veci, ak procesná situácia je zjavne taká, že štádium administratívneho konania neposkytuje jeho účastníkom možnosť opätovného vznášania tých istých námietok.

5. Správny súd uzavrel, že právo žalobcov namietať výšku náhrady v peniazoch za pozemky v Záhradkovej osade a nadväzujúc na to aj právo iniciovať súdny prieskum prislúchajúceho rozhodnutia o tejto otázke, bolo skonsumované v priebehu prvej etapy, t.j. keď proti zaslaným podkladom boli podané písomné námietky, o ktorých bolo právoplatne rozhodnuté rozhodnutím č. OU-TN-OOP4-2015/021559-006 z 24. augusta 2015, právoplatným 2. septembra 2015. Následne boli rozhodnutím č. OU-TN-PLO-2015/002610-063, DUH z 02. októbra 2015 schválené úvodné podklady pozostávajúce z aktualizovaného registra pôvodného stavu geometrického plánu č. 110/2008 a znaleckého posudku č. 85/2014, voči ktorému s odvolali 5 vlastníci pozemkov. Odvolací orgán o podaných odvolaniach rozhodol dňa 02. februára 2015 rozhodnutím č. OU-TN-OOP4-2016-006007-003 tak, že ich zamietol.

Z administratívneho spisu nevyplývalo, že by voči niektorému z právoplatných rozhodnutí vydaných v rámci tejto etapy bol iniciovaný súdny prieskum.

II. Kasačná sťažnosť a vyjadrenia

6. Voči rozsudku správneho súdu podali žalobcovia a ďalší účastníci konania 1/, 2/, 4/, 5/, 6/ a 7/ kasačnú sťažnosť z dôvodov podľa § 440 ods. 1 písm. f/ a g/ zákona č. 162/2015 Z. z. Správny súdny poriadok (ďalej len „SSP“), navrhujúc napadnutý rozsudok správneho súdu zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie.

7. Sťažovatelia v zásade namietali tie isté skutočnosti ako v správnej žalobe a teda, že znalecký posudok č. 85/2014 vypracovaný za účelom určenia výšky náhrady za pozemok v obvode zriadenej Záhradkovej osady bol vyhotovený znalcom z nepríslušného odvetvia v dôsledku čoho je nezákonný. Za nesprávny označil aj výpočet ceny, keďže trhovú hodnotu za 1m² pôdy v záhradkárskej oblasti sa pohybovala okolo 25,- €, pričom v znaleckom posudku bola cena ustálená na 2,33 eur. Na uvedené poukazovali sťažovatelia vo všetkých etapách konania, avšak ich námietky boli posúdené ako neopodstatnené. Sťažovatelia výslovne poukázali na námietky, ktoré podal sťažovateľ v 5. rade v rámci prvej etapy konania pri stanovovaní ceny náhrady za 1m² pôdy znalcom, s opodstatnenosťou ktorých sa však orgán verejnej správy nijako nevyšporiadal.

8. Namietali, že ak správny súd konštatoval, že proces záhradkových pozemkových úprav pozostáva z viacerých etáp v rámci ktorých orgán verejnej správy posudzuje zakaždým iné skutočnosti, sťažovatelia majú právo, aby sa v každej jednej etape prihliadalo na ich subjektívne práva. Pokiaľ sťažovateľ v 5. rade uplatnil námietky už v prvej etape, avšak tieto boli odignorované a konajúci orgán verejnej správy prešiel do ďalšej etapy, vyvstáva otázka, ako inak sa mohli sťažovatelia domôcť spravodlivosti, keď nie uplatňovaním námietok v ďalších etapách.

9. Žalovaný navrhol kasačnú sťažnosť pre jej nedôvodnosť zamietnuť.

10. Ďalší účastník konania 9/ navrhol kasačnú sťažnosť pre jej nedôvodnosť zamietnuť.

11. Ďalší účastník 8/ sa na výzvu krajského súdu k podanej kasačnej sťažnosti vyjadril tak, že námietky týkajúce sa znaleckého posudku označil za nedôvodné a kasačnú sťažnosť preto navrhol zamietnuť.

III. Argumentácia Najvyššieho správneho súdu Slovenskej republiky

12. Najvyšší správny súd konajúci ako súd kasačný, po zistení, že kasačná sťažnosť bola podaná včas (§ 443 ods. 1 SSP), oprávnenými osobami (§ 442 ods. 1 SSP), smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému je prípustná (§ 439 SSP) a má predpísané náležitosti (§ 57 SSP a § 445 SSP), preskúmal napadnutý rozsudok, ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo v medziach podanej kasačnej sťažnosti (§ 453 ods. 1 a 2 SSP) rozhodujúc bez nariadenia pojednávania (§ 455 SSP), keď deň vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený minimálne 5 dní vopred na úradnej tabuli a internetovej stránke Najvyššieho správneho súdu, pričom dospel k záveru, že kasačná sťažnosť nie je dôvodná.

13. Kasačný súd úvodom konštatuje, že sťažovatelia do kasačného konania preniesli rovnakú otázku, pred akú bol postavený aj správny súd v podanej správnej žalobe, pričom dospel k záveru, že správny súd sa s ňou vysporiadal po právnej stránke správne a zároveň jeho odôvodnenie poskytuje rozsiahly výklad, podávajúci jasné a zrozumiteľné odpovede súvisiace s predmetom súdnej ochrany. Sťažovatelia pritom svojimi sťažnostnými námietkami nenadväzujú na závery vyslovené správnym súdom, ale iba opakujú tie isté námietky, na ktoré im už bola opakovane poskytnutá odpoveď (s ktorou však nesúhlasia). Nad rámec odôvodnenia správneho súdu a pre zdôraznenie správnosti záverov správneho súdu preto uvádza kasačný súd nasledovné.

14. Úvodom je nutné zdôrazniť, že napadnutým rozhodnutím je rozhodnutie vydané podľa § 13 ods. 4 zákona č. 64/1997 Z.z., teda rozhodnutie vydané v rámci tzv. tretej etapy konania o záhradkových pozemkových úpravách. V tejto etape konajúci orgán verejnej správy zostavuje a schvaľuje tzv. projekt pozemkových úprav. Vstupnými údajmi sú úvodné podklady, ktoré boli predmetom schvaľovania ešte v rámci prvej etapy konania a sú tvorené geometrickým plánom zriadenej záhradkovej osady a registrom pôvodného stavu, ktorého súčasťou je aj výška náhrady za pozemok určená znaleckým posudkom. Práve tu je potrebné zo strany sťažovateľov venovať zvýšenú pozornosť, aby mohli porozumieť, prečo ich námietky týkajúce sa znaleckého posudku a výšky náhrady nebolo možné v konaní pred správnym súdom a nakoniec ani v konaní pred kasačným súdom považovať za relevantné. Na to, aby mohli byť vstupné údaje prevzaté do projektu pozemkových úprav (a konanie mohlo postúpiť do ďalšej etapy), musia byť schválené a rozhodnutie o ich schválení musí nadobudnúť právoplatnosť. Pokiaľ totiž rozhodnutie nadobudne právoplatnosť, je nemenné, (relatívne) nezrušiteľné a záväzné nie len pre samotných účastníkov administratívneho konania, ale aj pre konajúci orgán verejnej správy, najmä ak naň nadviaže vydaním ďalšieho rozhodnutia (ktoré z neho vychádza).

15. Zákonodarca pritom dal účastníkom konania možnosť zvrátiť obsah úvodných podkladov a teda namietať aj znalecký posudok vyhotovený za účelom určenia výšky náhrady za pozemky ako aj samotnú výšku. Za týmto účelom im ďalej poskytol možnosť hájiť svoje záujmy podaním odvolania voči rozhodnutiu, ktorým ich námietkam nebolo vyhovené. Zároveň boli oprávnení využiť aj inštitút mimoriadnych opravných prostriedkov podľa § 18 ods. 2 zákona č. 64/1997 Z. z. v spojení s § 62 a nasl. zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok). Rozhodnutie o odvolaní bolo preskúmateľné aj v rámci správneho súdnictva podaním správnej žaloby. Pokiaľ však sťažovatelia svoje práva, ktoré im priznávajú príslušné právne predpisy, aktívne a v plnosti riadne nevyužili, nezostáva im nič iné, iba sa rozhodnutiu podrobiť.

16. Správne sú preto závery správneho súdu, že právo účinne uplatniť námietky, týkajúce sa znaleckého posudku a výšky náhrady, bolo skonsumované v priebehu prvej etapy, kedy o nich rozhodoval orgán verejnej správy. Z tohto dôvodu sú preto v konaní pred správnym súdom preskúmajúcim rozhodnutie vydané v rámci tretej etapy konania irelevantné akékoľvek námietky viažuce sa na prvú etapu konania a na tomto závere nemôže nič zmeniť ani tvrdenie sťažovateľov, že námietka týkajúca sa znaleckého posudku a určenia výšky náhrady bola podstatnou námietkou. V súlade so zásadou právnej istoty nemožno v predmetnom konaní vstúpiť do opätovného posudzovania správnosti právoplatného rozhodnutia konajúceho orgánu verejnej správy. Ako kasačný súd konštatoval vyššie, uvedené by bolo možné dosiahnuť iba v rámci konania o mimoriadnych opravných prostriedkoch alebo iniciovaním súdneho prieskumu uvedeného právoplatného rozhodnutia konajúceho orgánu verejnej správy pred správnym súdom.

17. Pokiaľ sa sťažovatelia domnievali, že námietkami, ktoré im prislúchajú podľa ustanovenia § 13 ods. 1 zákona č. 64/1997 Z.z., budú schopní zvrátiť údaje uvedené v úvodných podkladoch (teda výšku náhrady), o ktorých bolo už raz právoplatne rozhodnuté, ani kasačný súd sa s ich názorom nestotožňuje. Zatiaľ čo ustanovenie § 8 ods. 3 zákona č. 64/1997 Z.z. dáva vlastníčkovi pozemku možnosť podať námietky voči úvodným podkladom v celosti, ustanovenie § 13 ods. 1 citovaného zákona dáva možnosť podať námietky výslovne iba voči údajom uvedeným v návrhu projektu. Inými slovami, zákonodarca limituje a zužuje okruh námietok, ktoré môže účastník konania podať v rámci tretej etapy konania, a to iba na správnosť údajov, ktoré boli prevzaté z úvodných podkladov. Prípadné námietky by tak mali slúžiť iba na korekciu nesprávne prevzatých údajov v dôsledku chyby v písaní alebo počítaní, alebo napríklad aj z dôvodu, že by konajúci orgán verejnej správy vedome alebo nevedome nevychádzal z právoplatného rozhodnutia o schválených úvodných podkladoch.

18. Napadnutý rozsudok preto podľa kasačného súdu netrpí nedostatkom nepreskúmateľnosti, resp. nedostatkom dôvodov. Správny súd postupoval v intenciách ustanovenia § 139 ods. 2 SSP, ktoré zakladá povinnosť súdov svoje rozhodnutia riadne odôvodniť a napadnutý rozsudok spĺňa nevyhnutné limity zrozumiteľného, určitého a logicky odôvodneného rozsudku, s ktorého závermi sa stotožňuje i kasačný súd.

IV. Záver a trovy konania

19. Po vyhodnotení rozsahu a dôvodov kasačnej sťažnosti vo vzťahu k napadnutého rozsudku správneho súdu, dospel kasačný súd k názoru, že námietky sťažovateľov neboli spôsobilé spochybníť vecnú správnosť napadnutého rozsudku správneho súdu, ani rozhodnutí orgánov verejnej správy a preto tieto vyhodnotil ako nedôvodné. Vzhľadom na vyššie uvedené tak kasačnú sťažnosť zamieta ako nedôvodnú podľa § 461 SSP.

20. O trovách kasačného konania rozhodol podľa § 467 ods. 1 SSP v spojení s ustanoveniami § 167 ods. 1 a § 175 ods. 1 SSP tak, že sťažovateľom, ktorými boli žalobcovia a ďalší účastníci 1/ - 2/ a 4/ - 7/ nepriznal náhradu trov kasačného konania z dôvodu neúspechu v kasačnom konaní a žalovanému nárok na náhradu trov konania zo zákona nevyplýva. Ďalším účastníkom 8/ - 9/ náhradu trov konania nepriznal v zmysle § 169 SSP, keďže im žiadne trovy v súvislosti s plnením povinnosti nevznikli.

21. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho správneho súdu pomerom hlasov 3:0 (§ 463 SSP v spojení s § 139 ods. 4 SSP).

Poučenie :

Proti tomuto rozsudku opravný prostriedok nie je prípustný.